

ԻԵ.

կայսրն աջ ձեռքին ձեռնոցն անոր երկիցուց։
Իայց Գանեկոն պիտի շուգէր ըլլալ հոն։
Երբ պիտ' առնէր ինկաւ ձեռնոցը գետին։
Յարանկներն ըսին. «Ատուռած, այս ինչ նըշան է։
Այս պատգամէն մեզ մեծ կորուստ պիտի գայ»։
Եւ Գանեկոն կոմսն ըսաւ. «Ո՛վ պարոններ,
Պիտի կրնաք անոր լուրերն առնել զուք»։

ԻԶ.

«Տէր, Գանեկոն ըսաւ, տընէք ինձ հրաման,
Քանի որ պէտք է մեկնիմ, ի՛նչ շահ յամել»։
Եւ թագաւորն ըսաւ. «Քացէք Յիսուսի
Հըրամանով եւ իմինով»։ Արձակեց
Ջայն իր աղով, կնքեց խաչին նըշանով։
Յետոյ յանձնեց անոր մական, հրովարտակ։

ԻԵ.

Գանեկոն կոմսն իր բանակաւորը կ'երթայ,
կը զարգարուի պերճապայծառ զգեստներով։
Իր ստգերուն պնդեց ոսկի խըթաններ.
Իր կռչոռի ի վար կանցեց իր սուրբ՝ Մուրզէս։
Ցատկեց հեծաւ իր Տաշըրբուն ձիուն վրայ։
Գինմեր հօբարն իր ասպանակը բռնեց։
Հոն պիտի դուք տեսնէիք շատ ասպաններ
• Որ կու լային, ուամէկն անոր կ'ըտէին.
«Մե՛ծ մեղք, եղունկ ձեր քաջութեան։ Արքային
Դուք արքունիքն էիք երկար ժամանակ,
Ուազնըական ճորս՝ մըն էիք համարուած։
Ո՛վ որ ըզմեզ նըշանակեց հոն երթալ,
Կարող չըլլայ պիտի ինքն իսկ կարողոս
Ջայն պաշտպանել, եւ ոչ ալ զայն ազատել։
Պէտք չէր Ռուան կոմսը մտածել ձեր վըրայ.
Դուք մեծատունմ ցեղի մըն էք շառաւիղ»։
Յետոյ իրեն ըսին. «Ո՛վ տէր, տարէք մեզ»։
Պատասխանեց Գանեկոն. «Քաւ, մի լիցի։
Աւելի լաւ է որ մեռնիմ ես միայն
Քան թէ այնքան քաջակողով ասպանեմ։
Դուք, տեալք, երթաք պիտի քաղցրիկ Ֆըրանսա։
Ողջոյն տարէք կընծըս իմ կողմանէ,
Պիտեալի՛ իմ մըտերմի՛ ընկերիս,
Եւ Բազդովին որդւոյս. եռիք ձեռնառու
Իրեն, եւ զայն իրեն ձեր տէրը ճանչցէք»։
Մտաւ ի կուշտ ան իր ճամբուն մէջ մըտաւ։
(Շարունակելի) Թրգ. Հ. Ա. ՂԱՅԻՎԱՆ

ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ

ԱՄԷՆՈՒՆ ՏԱՐԵՅՈՅՅԸ — 1925¹

Թէոդիկ իր սովորեալ կաղանդչէքը ներ-
կայացուց զարձեալ Հանրութեան, ի լոյս
ընծայելով 1925ի իր Տարեցոյցը՝ առ-
ճոյս բովանդակութեամբ։ Երբ նկատի
նենք սա լուրջ կէտը, որ անոր երկասիրողը
ցուպ ի ձեռին իր պանդուխտ ու գաղթա-
կան վիճակին մէջն է որ թէ՛ կը պատրաս-
տէ և թէ՛ կը հրատարակէ, կը ստիպուինք
խոստովանելու որ շատ դժուարին բանի
մըն է որ ձեռք զարկած է սոյն պարա-
գաներուն մէջ, Հետեալքար իր նամերու-
թիւնն ու սովուն յարատեւութիւնը օրի-
նակիի կը դառնայ առ հասարակ «ԱՄԷ-
ՆՈՒՆ»՝ որոնց կ'ընծայէ իր «ՏԱՐԵՅՈՅՅԸ»,
որ իրեն պէս գաղթական է։ Անցեալ տարի
լոյս տեսաւ ի Բարիդ. այս տարի ի
Վիեննա՝ Միւլթարեանց Տպարանէն. ո՛վ
զիտէ գալ տարի ո՛ր պիտի տեսնողէ ան
իւր որդանը։ Իայց ուր որ ալ ծնի՝ ան կը
մնայ միշտ ցանկալի «ԱՄԷՆՈՒՆ ՏԱՐԵ-
ՅՈՅՅԸ»։

Հերոս «Նախամուտ» մ'ունէր, վասն
զի արտասահմանի կեանքն էր որ կը սկսէր
ստաշին անգամ. այս տարի հարկ չէ տե-
սած, որովհետեւ անցելոյն վրայ նոր ըսելիք
մը չունի։

Կը բաժնէ մարդը Եօթը Մասերու։ Ա-ը
կը նուիրուի «Գրական»ին, որ կը պա-
րունակէ «Յօդաւածներ, Գերբնածներ, Յի-
շատակի քոյրեր, Պատմաւածներ, Նամակ-
ներ և շահեկան ակտիւ էյի» անհետապոյ,
հահառակ և վերապրող Գրչի վաստակա-
կատրներէ»։ (Էջ 1-165)։ Առաջին էջը
վերապահուած է Դուրեան Պատրիարքի,
ուր ան կը մտնէ իր բանաստեղծական
ներդաշնակ քնարով. «Յուդակահեկ ղեպ ի
Մեհեալ ծով»։ — այս է տաղին վերնա-
գիրը։ Անոր կը յաջորդեն Տիգրան Ելքէ-
նեանի և Տօքթ. Բ. Թիւրեաքեանի միջեւ

1. ԺԹ. տարի. դիւ 1¹/₂ տուար, 7 շեկնիկ, 30 ֆր.,
80 աբիմ, 300 գր.

գրարար Բղթակցութիւններ (աշխարհարար Թարգմանութեամբ հանդերձ)։ Հիւրաբէ մ'ունի Ա. Խահակեանս Հետգհետէ կը յառաջին բազմաթիւ հին և նոր գրիչներ՝ ոտանաւորներով և արծակ գրական յօգուածներով. Թէոդէի հետ (որ ամէն կողմ աշխուժօրէն կը հասնի) կը տեսնենք վահան Թէքէեան, Միքայէլ Կիրեան, Խակոբի Մինաս, Վ. Մելգոնեան, Լորտ Պայրեն, Կ. Մ. Սողկեան, Ատա Նէկրի, Միք. Վարանդեան, Առնակ, Արմէն Տօրեան, Է. Տէմիրճիպաշեան, Եղ. Գօյան, ճեան, Արշակունի Թէոդիկ, Լ. Էսահա, նեան, Յովհ. Ասպետ, Կ. Կառվարենց, Արամ Երեմեան և ուրիշներ։

Բ. Մասը «Գեղարուեստ»-ի յատկացուած է. կը բովանդակէ «Թատերական աշխարհ, Երաժշտութիւն, Նկարչութիւն, Արձակագրութիւն և Ծրարարականութիւն» (էջ 166-237)։ Գրութիւններ ունին Ս. Գալեան, Նշան Պէշկեմաշեան, Բ. Թէքէլէմէզեան, Հ. Սահակ Կողբեան և այլք, որոնք կը ներկայացնեն միջազգային գեղարուեստն ու արուեստագէտները՝ իրենց գանազան հիւղերուն մէջ և «Երգիծական»-ի մէջ կ'ախարհ գտնեն ընթերցողը «Արեւիկեան և Էջրպակեան գոտարարութիւն, առականութիւն և խաբարական խօսքեր» (էջ 238-254)։ Խիստ հետաքրքրական բաժին մ'ալ «Հայկական»-ն է. հոս նիւթ կ'առնէ «Նոր կեանք»ը. առաջադրած է մտքերը փոխադրել նաեւ «դէպ ի անցեալ»։ մերթ կ'ամփոփէ «Յուրի ու հիւր» և կը ծանօթացնէ «Անձն ու անցքեր»։ անոնս չ'ընեն նաեւ «Հայ Բանասիրութիւն և այլ» (էջ 255-368)։ Սոյն Հայկական բաժնին մէջ նախ կը գտնենք Լեւոն Թիւթիւնեանէ տարեկան կոկիկ ամփոփոյց մը «Անկախ Հայաստան»-ի վրայ. ընդհանուր տեղեկագրութիւն մ'է որ հաճութեամբ և հետաքրքրութեամբ կը կարդացուի։ Թէոդիկ կը փութայ քանի մը ծանօթութիւն ևս տալու Ռուսաստանի խորհրդային Ընկերվարական Հանրապետութեանց Միութեան մասին, սեղծ քաղաւած

մ'ընելով անոնց աշխարհագրական տեղեկութիւններէն։

Ապարէզ կու գան հետզհետէ առանձին գրութիւններով՝ Բարգէն Եպիսկոպոս, Կ. Յ. Բաւմաշեան, Հ. Ա. Վարդանեան, Կ. Քարիկեան, Միքայէլ Յ. Սէթեան, Հայկ Աճէմեան, Մինաս Չէրազ և այլն։ Ան շրջանակի մը մէջ կը բացուի յետոյ Է. Մասը՝ «Մահա գրական» բաժինը, և անմիջապէս կը ներկայացնէ «Մեղմեան գրական» և Հայաստան 1922-1924» (էջ 369-386)։ «Գիտական» մասով կը հրատարակէ «Մեղմեան գրական»-ը։ Ստեփան Սարգս-Սարգս, ստորագրութեամբ Նշան Գ. Գալեան, Սե. պուր Ստեփանեանի, Հրաչեայ Տէրոսկի (էջ 387-422)։ Փակման պաշտօնն յանձնած է «Տօմարական»-ին, որ լուկ տալուան Օրացոյցը կու տայ։

Հատորիս արժէքը մեծապէս կը բարձրացնեն բազմաթիւ պատկերներ ազգային հին և նոր դէմքերու, գրագէտներու, արուեստագէտներու և անոնց տեղագրութեան, ինչպէս նաեւ գանազան մեծահռչակ քաղաքագէտներու։

«ԱՄԷՆՈՒՆ ՏԱՐԵՆՈՒՆ» կը մտնէ գալ տարի իր հրատարակութեան քաններորդ տարին։ Ստուգել յաղթանակ մ'է որ պիտի տանի անոր Հիդինակը այդ արդիւնաւոր շրջանով. պսակաւորումն է իր տոկուն կամքին, քանի որ անընդհատ այդքան տարիներ անոր կազմութեան ու տպագրութեան համար մաքառեցաւ ամէն տեսակ արգելքներու և դժուարութեանց դէմ։ Կը յուսանք որ շատ ցաւաւոր և զգալի ըլլայ 1926ի Տարեցոյցին մէջ աոյն բարեղէպ պարագան, որուն համար մենք այժմէն կը մաղթենք ամէն յաջողութիւն ամենազգի խղճողներու հանդէպ։ Այդ առթիւ պիտի փութան անշուշտ բոլոր համակիրները պէտք եղած արժանիքն ընծայելու մեր բազմարդին Տարեցոյցագիր Թէոդիկին։

Հ. Ղ. Տ.

